

Verlag werkgroep GWSW-Rib/RibX

6 april 2020, video-overleg

Aanwezig: Frank Jan Uittenbogaart (DG Groep), Arno van As (Pro Ewijk), Ton Brouwer (GISPoint), Henri van den Akker (Van den Akker), Sebastiaan Kieft (MJ Oomen), Auke de Witte (Zaanstad), Matthé van Koetsveld (CIM, Opera), Sebastian Felix (IBAK), Thibaut Visser (Almere), Sjaak Verkerk (Antea Group), Hendrik Kingma (Riodesk), Arnold van Klaveren (VanderValk+DeGroot), Luis Guzmán Padrón (VanderValk+DeGroot), Marinus Vonhof (GWSW-team, Sweco), Robert Rörsch (Stichting RIONED), Eric Oosterom (Stichting RIONED, *voorzitter+verslag*)

Afwezig: Bastiaan Roos (Roos Geo ICT), Frank Wattenberg (Nijmegen), Hans van Keeken (Kragten), Kees de Vries (Van der Velden), Leo Bloedjes (Almere), Ralf Melssen (Nijmegen), Rikkert van Riet (Opera), Toine Vermunt (MJ Oomen)

1. en 2. Welkom en algemene toelichting

Eric verwelkomt iedereen en legt de afspraken uit om tot een goed video-overleg te komen. Daarna een korte voorstelronde. Agenda akkoord. De wijzigingsvoorstellen vormen de kern van de vergadering. Toelichting op enkele GWSW-ontwikkelingen volgt daarna. Verslag vorig overleg (13 april 2017) vastgesteld.

Met de werkgroep markeren we de erkenning vorige week door Forum Standaardisatie van het GWSW als verplichte open standaard (pas-toe-of-leg-uit-lijst). Prachtige mijlpaal voor standaard en beheerorganisatie!

3. Bespreking Wijzigingsvoorstellen GWSW-Rib/RibX (nummering conform logboek)

De wijzigingsvoorstellen worden op volgorde van registratienummer (...) en voorzien van opmerkingen vanuit de schriftelijke ronde toegelicht, besproken en zoveel mogelijk afgehandeld. De set zal van 21 april t/m 25 mei 2020 ter visie gelegd worden.

- (722-r32) Code BCA materiaal-aanduiding erbij? - Als opmerking toevoegen, geen impact op Leidraad
- (722-r35) Codes GAA en AAA zowel heen als terug verplicht? - Altijd terugleveren. Bij onbekende leiding-id een GUID terugleveren.
- (722-r38) Codes CCO / JCO Vorm deksel gelijktrekken? - Beide optioneel maken
- (722-r40) Wie is opdrachtgever bij onderaanneming? - Opdrachtgever is project-initiator (gemeente)
- (722-r41) Codes HBH / KBH: Hoe mix van soorten vervuiling? - Niet aanpassen, eventueel via mengen van (dubbele) waarnemingen
- (765) Toegestane extensies documenteren, ook .ipf accepteren? - Document erop aanpassen, RibX validator moet bij onbekende extensie een waarschuwing geven
- (778) Synchroniseren Naam Riolering <xAP>? - Naam en Omschrijving van <GAP> en <JAP> gelijktrekken met <AAP> en <CAP>. <EAP> (stelselnaam bij kolkreiniging) is niet nodig.
- (839) Maximale veldlengte RibX definiëren, bijv. op 256? - Niet doen, via PvE als afspraak tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.
- (914) Code CEC (Vorm putschacht) conform 13508-2/nl toevoegen? Staat niet in 13508-2/en - Niet toevoegen, volgens de engelstalige norm (zie ook punt 916)
- (915) Kar3 bij normaal waterpeil BDD optioneel maken? - Niets veranderen
- (916) Voor codelijsten Vorm de 13508-2/nl of 13508-2/en volgen? Nu afwijkend bij CCA en CCO - CEN/NEN-regels bepalen dat het Europese document leidend is bij verschillen met nationale vertalingen. Dus Engelstalige versie hanteren vanaf RibX 1.5.1.
- (917) Voor BAH de Kar3 gebruiken om aan te duiden wat de soort belemmering is (takje, bal, blikje, oer, etc)? De huidige opbouw van kar3 verschuiven naar (nog niet gebruikte) kwantificering? - Niets aan wijzigen, via opmerkingenveld.

- (920) Code GBP, in document-tabel eenduidig Doel of Reden gebruiken – Tekst harmoniseren
- (528) Waarneming constructie kolk: Wand defect? Nu alleen Bodem/deksel defect (FAA, FAB). – Code FAC - Wand defect toevoegen
- (722-r37) Codes GBM / GBO: omschrijving aanpassen? - Ja, foute verwijzing en conditionele verplichting niet vermeld
- (722-r39) Tabel - ABP heeft verkeerde kleur - Aanpassen
- (764) Kar2 bij code BDC ontbreekt in het GWSW? – Toevoegen aan ontologie. Validator actualiseren.
- (840) Document opschonen, kar3 eruit, tabellen reproduceren vanuit ontologie (eenheden erbij)? – Stichting RIONED gaat de mogelijkheden bekijken en komt met een voorstel.
- (847) Concept met URI DCBbe laten vervallen? - Akkoord
- (883) Leidraad visuele inspectie (Stichting RIONED, publicatie 01-2019) in ontologie opnemen? – Ja, alle toestandsaspecten, zonder classificatie.
- (913) RibX-versie en inspectie/reinigingsnorm aanpassen op laatste versie? – Ja, Vanaf GWSW versie 1.5.1 geldt de Leidraad 2019.
- (918) Toelichting bij code GBC aanpassen? – Ja, verwijzen naar EN13508-2
- (919) Naam van nBO codes wijzigen? Is vaak een URL – Beter omschrijven, zie EN13508-2
- (999) Code toevoegen voor afmelden van plaatselijke reparatie? – Geen actie, is al geregeld via doorlopende schade
- (1999) Kar3 bij DBF aanpassen? – Kar3 laten vervallen
 - Algemeen: 3 I: 'via buiswand' wijzigen in 3 I: 'via putwand'
 - Toelichting op Kar 2 A gewenst (via putwand, via scheuren, via metselwerkvoegen, via reparatie)
- (2999) Kar 3 bij BDB aanpassen? – Geen actie, is al geregeld
- (3999) Foutmarge bij BAH E toevoegen? – Niet relevant, niets aan doen.
- (4999) Geen losse "ID" term gebruiken in documentatie. Gebruiken van prefix verplicht. Bijv. Streng-ID; Inspectie-ID, Put-ID. - Gaat over de leerstof-documentatie van Wateropleidingen. Vervang ID door iets duidelijker. Hoort niet in dit logboek
- (5999) Mapnaam meegeven aan beeldmateriaal (koppeling mapnamen en bestandsnamen)? - In document voorschrijven: ribx-naam = mapnaam voor beeldmateriaal? GWSW-team maakt een voorstel, wordt zo mogelijk aan werkgroep voorgelegd tijdens tervisielegging.
- (6999) Asbesthoudend voegmateriaal, hoe te verwerken? I.v.m. gezondheidsrisico's is registratie en uitwisseling gewenst. - Voorstel voorleggen aan werkgroep tijdens tervisielegging.

De werkgroep bepaalt dat met GWSW versie 1.5.1 een update plaatsvindt van het RibX uitwisselformaat om bovenstaande inhoudelijke verbeteringen en fouterstel door te voeren en de nieuwe werkwijze voor visuele inspectie conform de Europese norm te ondersteunen.

GWSW 1.5.1 omvat bovendien een set wijzigingsvoorstellen voor GWSW-Basis en de formele publicatie van GWSW-Geo (uniforme GIS-symbolen/stijlen).

Procedure tot GWSW 1.5.1

Na de werkgroep op 6 april 2020 verwerking tot definitieve set wijzigingsvoorstellen, dan tervisielegging (21 april - 25 mei via www.riool.net/ter-visie, RIONEDnieuws en nb Data & Informatie) . Na verwerking van commentaar en zo nodig terugkoppelen in schriftelijke ronde naar de werkgroep(en) zal het CCvD-D alles naar verwachting bespreken en vaststellen op 26 juni 2020. Daarna publicatie en communicatie.

4. Transitie naar visuele inspectie o.b.v. de EN13508-2

De voorbereidingen op de transitie, waar veel werkgroepleden actief en intensief bij betrokken zijn geweest, zijn gedaan, de OG's en ON's zijn en gaan er nu in de praktijk nu mee aan de slag. Stichting RIONED blijft communiceren en ondersteuning bieden, ook door monitoring van tenders. In juni evalueert het

sectoroverleg de eerste zes maanden werken op basis van de Europese norm. Feedback van de werkgroepleden is daarvoor uiteraard welkom.

5. Ontwikkelen en release RibX validator

Het werken o.b.v. de Europese norm betekent ook aanpassing van de RibX validator. Arno doet dat namens Stichting RIONED in samenwerking met programmeur Roel Murriss en Marinus. Het GWSW-model is aangepast en als input gebruikt voor de validator. Arno heeft veel getest en de laatste puntjes worden inmiddels verwerkt. Daarna zal release plaatsvinden voor testdoeleinden. De werkgroep zal daartoe actief worden uitgenodigd. Bevindingen van testers zullen centraal gedocumenteerd en uitgewisseld worden.

Henri vraagt of een stand-alone validator beschikbaar komt. Stichting RIONED ziet daarbij allerlei knelpunten, maar zal met een voorstel komen om validatie van bestanden waarop geheimhouding van toepassing is (bijv. van Defensie), toch mogelijk te maken.

6. Ontwikkelen en release SUF-RIB > RibX convertor

De SUF-RIB > RibX convertor moet aangepast worden vanwege enkele ontdekte foutjes, de veranderingen rondom inspectie o.b.v. de Europese norm en het wegvallen van ondersteuning van de software bij Moons. Arno heeft een nieuw conversietool gemaakt en hij licht de mogelijkheden toe. Sjaak Verkerk heeft al volop getest. Op korte termijn zal release plaatsvinden voor testdoeleinden. De werkgroep zal daartoe actief worden uitgenodigd. Bevindingen van testers zullen centraal gedocumenteerd en uitgewisseld worden.

7. Europese norm voor registratiemethodiek rioolreiniging

Zoals in de notitie beschreven door Leo Bloedjes en Peter Wonink, wordt langzaam maar zeker toegewerkt naar een eindvoorstel voor deze Europese norm, de EN 13508-3. Het proces heeft mede geleid tot nieuwe inzichten op een toekomstige EN13508-serie, maar dat zal behoorlijke gevolgen hebben, dus niet snel doorgevoerd worden. In de concept-EN 13508-3 zijn behoorlijk wat wijzigingen aangebracht t.o.v. ons Nederlandse methodiek. Dat zal over enkele jaren in ons land dus tot aanpassingen moeten leiden.

8. Registratiemethodiek RibX-drainage

Almere heeft een eigen methodiek ontwikkeld en biedt deze nu aan de RibX-werkgroep en Stichting RIONED aan als voorstel om dit op te nemen in de landelijke RibX-standaard. De werkgroep bespreekt dit en zet de deur open. De methodiek lijkt goed opgezet met sterke parallellen naar de huidige RibX. Dus principieel staat de werkgroep positief tegen deze inhoudelijke uitbreiding. Er is nadere beschouwing en testen in meer detail nodig om daadwerkelijk tot vaststelling te kunnen overgaan. Stichting RIONED zal daartoe actie ondernemen: een consultatieronde, liefst in combinatie met proefnemingen bij drainageonderhoud in enkele gemeenten, daarna het verwerken van de resultaten ter verbetering, en dan voorleggen aan de werkgroep (al dan niet in een schriftelijke ronde) om tot een pre-GWSW vastgestelde versie te komen.

9. Algemene stand van zaken GWSW

Eric gaf een beknopte toelichting op een aantal GWSW-ontwikkelingen:

- GWSW Applicatietoetsing 2019 (o.b.v. GWSW 1.4, zomer 2019, ook RibX) en 2020 (o.b.v. GWSW 1.5, najaar 2020, in principe OroX en HydX, alleen voor applicaties die eerder niet meededen of slecht scoorden, kan ook RibX toetsing plaatsvinden). Zie <https://www.riool.net/applicaties/gegevenswoordenboek-stedelijk-water/modulaire-opbouw-van-het-gwsw/gwsw-applicatietoetsing>
- De leveranciers van beheerssoftware gaven toelichting op hun stand van zaken:
 - DG Groep (Gisib): RibX implementatie (versie 1.3.2) afgerond, draait bij klanten. Nu volgt ontwikkeling OroX-uitwisseling, met na de zomer beta-testen bij klanten en ZSM release.

- Antea (GBI): De RibX-uitwisseling werkt prima. OroX-script werkt o.b.v. GWSW 1.4, maar nog niet foutloos. Het afscheid van softwarepartner Dataquint betekent heroriënteren, in 6.3.7 wordt het woordenboek naar 1.5 getild. Beoogd is in 6.3.8 (najaar 2020) o.b.v. 1.5 of 1.5.1 de OroX-uitwisseling goed beschikbaar te krijgen en RibX 1.5.1 ook te ondersteunen.
- Riodesk (Kikker) doet dit voorjaar een grote update om enkele issues in OroX-uitwisseling weg te werken en naar GWSW 1.5.1 te gaan. Dan zal ook RibX 1.5.1 ingebouwd worden.
- Sweco (Obsurv) stapt in de volgende versie naar GWSW 1.5. OroX werkt goed. RibX-aanpassingen zullen dit najaar meegenomen worden.
- GWSW-Maatregelen, onderdeel leidingrenovatie is klaar voor proefnemingen. Roosendaal en de Noordkop-gemeenten gaan daarmee werken, anderen zijn welkom. Volgend jaar zal de module voor andere maatregel uitgewerkt worden.
- De GWSW-uitwisselarchitectuur en -server draaien soepel. Recent is er duidelijk groeiende belangstelling om datasets op de GWSW-server te zetten, mede i.v.m. doorlevering naar PDOK (<https://www.pdok.nl/introductie/-/article/stedelijk-water-riolering->) en gebruik van die kaartlagen in GIS- en andere applicaties. Ook regionale samenwerking en de actieve inzet van GWSW-adviseurs dragen eraan bij. De websites <https://data.gwsw.nl> en <https://apps.gwsw.nl> zijn recent opgefrist qua vormgeving en worden komende weken verbeterd in performance en beveiliging. Het blijven tijdelijke voorzieningen, die wel goed moeten werken voor de huidige toepassingen.
- GWSW-Geo set van standaard stijlen en symbolen is beschikbaar en wordt steeds meer gebruikt.
- Stichting RIONED gaat beheerorganisatie en -procedures verbeteren met als doel het predicaat 'Uitstekend beheer' door Forum Standaardisatie. Aanmelding zal eind 2020 starten.

10. Rondvraag en afronding

Er zijn geen aanvullende vragen. Matthé kondigt aan over enkele maanden met concrete plannen te komen voor operationalisering van het GWSW, ook richting inmeet- en inspectieprojecten.

Een volgend overleg van de werkgroep wordt gepland zodra daarvoor aanleiding en noodzaak is.